

Beleving leefomgeving rond Luchthaven Eindhoven - 2023

Brabant-Zuidoost
Hart voor Brabant

Eind 2023 heeft GGD Brabant-Zuidoost in samenwerking met GGD Hart voor Brabant opnieuw een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van de leefomgeving bij omwonenden van luchthaven Eindhoven. Dit is gefinancierd door Stichting Samen op de Hoogte. Doel van het onderzoek is om hinder van vliegverkeer en andere bronnen te volgen in de tijd. Ook hebben we inzicht gekregen in mogelijkheden om de hinderbeleving rond de luchthaven te verbeteren. Het onderzoek is eerder uitgevoerd in 2012, 2014 en 2018. In 2023 is het onderzoeksgebied uitgebreid met extra (delen van) gemeenten. Bij de vergelijking met voorgaande jaren is uitgegaan van het oorspronkelijke onderzoeksgebied.

Conclusie

- De wijde omgeving (niet alleen zone 1) ervaart geluidhinder en slaapverstoring door vliegverkeer.
- Er is geen (verdere) toename van hinder en slaapverstoring door vliegverkeer tussen 2018 en 2023.
- De houding ten opzichte van de luchthaven is positiever dan in voorgaande jaren.
- De bezorgdheid over de veiligheid door de luchthaven is in 2023 hoger dan in 2012 en 2014 (niet gemeten in 2018).
- De Proefcasus Eindhoven Airport in 2018-2019 heeft geleid tot afspraken en acties zoals minder groei, minder vluchten aan de randen van de nacht en het Luchthaven Eindhoven Overleg. De Proefcasus heeft daarmee mogelijk bijgedragen aan de stabilisatie van geluidhinder en slaapverstoring en een positiever houding bij omwonenden.

Aanbevelingen

- Blijf inzetten op vermindering geluidhinder, slaapverstoring en luchtverontreiniging door de luchthaven en het vliegverkeer.
- Blijf inzetten op informatie-uitwisseling met en participatie van bewoners via het Luchthaven Eindhoven Overleg.
- Neem gezondheid altijd mee als uitgangspunt bij de inrichting van de leefomgeving.
- Onderzoek de mogelijkheid van 'geluidadaptief' bouwen van woningen in de buurt van de luchthaven.
- Baseer de effectiviteit van geluidbeleid niet alleen op modellen voor geluidbelasting. Blijf de hinderbeleving van omwonenden monitoren en benut dit bij de evaluatie van het gevoerde beleid.

Het onderzoeksgebied met 16 gemeenten

De zwarte lijn geeft de contour aan van het oorspronkelijke onderzoeksgebied met 10 (delen van) gemeenten. Het donkergekleurde gebied is het gebied binnen de 20 Ke-geluidscontour* met in rood de start-/landingsbaan.

Zone 1 = gemeentedenen binnen de 20 Ke-geluidscontour van de luchthaven (donkergekleurde gebied).

Zone 2 = lichtgekleurde gemeentedenen binnen de zwarte lijn, met uitzondering van Nuenen c.a.

Zone 3 = alleen gemeente Nuenen; als vergelijkingsgebied met relatief weinig blootstelling aan vliegverkeer.

**De 20 Ke-geluidscontour is een contour rond het vliegveld waarop sprake is van een gemiddelde geluidbelasting van 20 Kosten-eenheden. Dit is een maat die in de jaren zestig is ontwikkeld rond Schiphol. Het is gebaseerd op het vliegverkeer gedurende het gehele etmaal en wordt bepaald voor de situatie buitenshuis ("aan de gevel").*

Resultaten - algemeen

Goede respons van 36%

Ruim 1 op de 3 uitgenodigde inwoners deed mee. De steekproef bedroeg 30.755 inwoners van 19 en ouder en 10.938 mensen namen deel.

69% tevreden met geluidisolatie

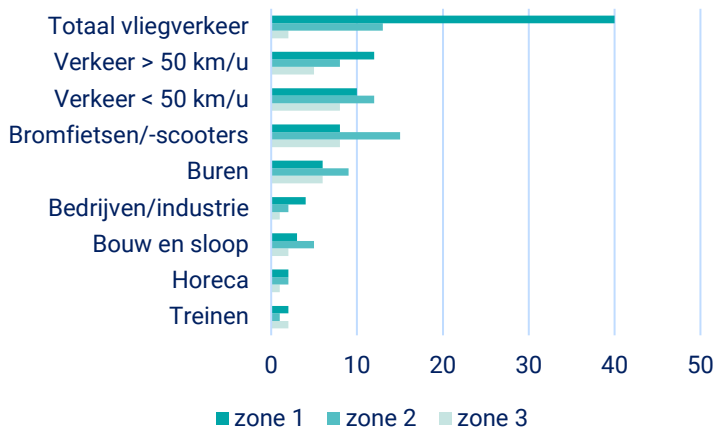
In zone 1 is 65% tevreden met de geluidisolatie van de woning. In zone 2 is 69% tevreden en in zone 3 is dit 76%. De trend is vrij stabiel, alleen in 2012 was de tevredenheid hoger dan in 2023.

Eén op de vijf inwoners is erg bezorgd over het krijgen van gezondheidsklachten door vliegverkeer

22% van de inwoners in het onderzoeksgebied maakt zich erg bezorgd over gezondheidseffecten door luchtverontreiniging / geur van vliegverkeer (zone 1 40%, zone 2 20%, zone 3 14%) en 18% door het geluid (zone 1 38%, zone 2 17%, zone 3 9%).

Geluidhinder - algemeen

Aandeel inwoners met ernstige geluidhinder per bron en zone in 2023 (%)

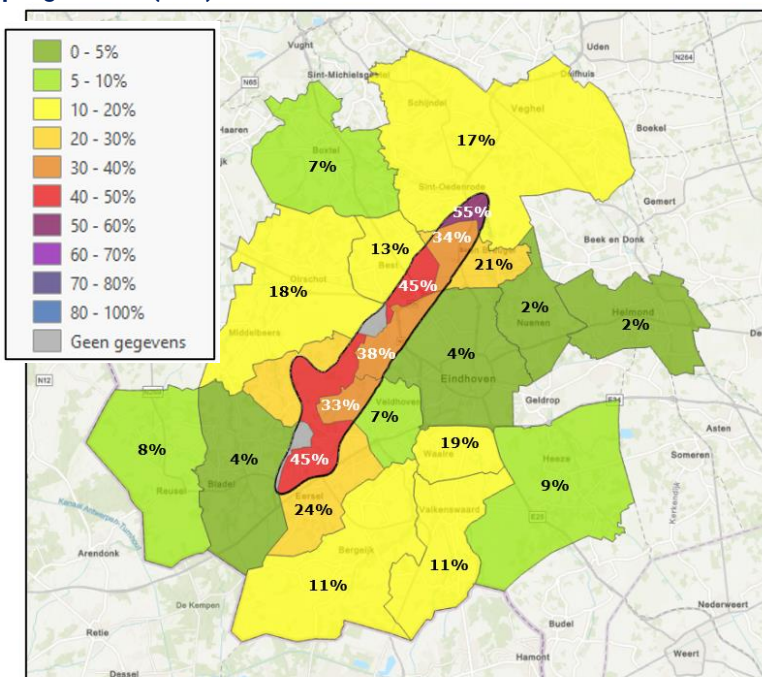

Ook wegverkeer zorgt voor geluidhinder

In zone 1 is vliegverkeer de belangrijkste bron van ernstige geluidhinder. Op de tweede plaats staat verkeer op wegen waar je harder mag rijden dan 50 km per uur. Zowel geluidhinder van vliegverkeer als van wegverkeer (sneller dan 50 km per uur) komt in zone 1 meer voor dan in zone 2 en 3.

Geluidhinder - vliegverkeer

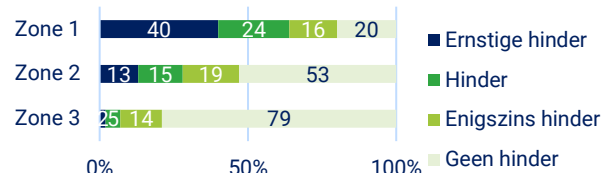
Aandeel inwoners met ernstige geluidhinder door vliegverkeer per gemeente(deel) in 2023

Ernstige geluidhinder vliegverkeer is niet beperkt tot zone 1

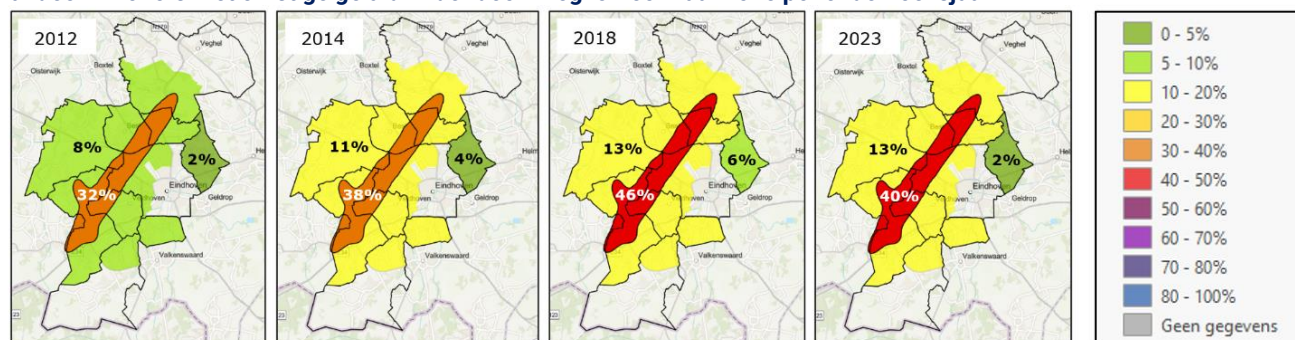
Ernstige geluidhinder door vliegverkeer komt gemiddeld het meeste voor in de gemeenten Eersel (30%), Son en Breugel (25%) en Waalre (19%). Gemeentedelen die binnen de 20 Ke-contour liggen ervaren de meeste geluidhinder. Naast Eersel en Son en Breugel, gaat het om gebieden in Meierijstad, Best, Veldhoven en Eindhoven. Ook delen van Oirschot en Bladel vallen binnen de geluidscontour, maar het aantal ondervraagden is te laag om hier uitspraak over te kunnen doen (grijze gebieden).

Aandeel inwoners met geluidhinder vliegverkeer per zone in 2023

Geluidhinder vliegverkeer - trend

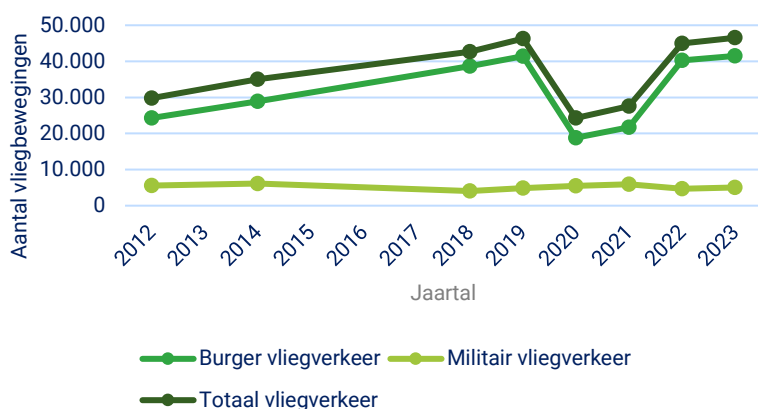
Aandeel inwoners met ernstige geluidhinder door vliegverkeer naar zone per onderzoeksjaar

Ernstige geluidhinder door vliegverkeer in 2023 niet verder toegenomen

In zone 1 nam tussen 2012, 2014 en 2018 de geluidhinder door vliegverkeer toe. In zone 2 nam dit alleen toe tussen 2012 en 2014, maar niet tussen 2014 en 2018. Tussen 2018 en 2023 is in beide zones de geluidhinder niet verder toegenomen. In zone 3 is de geluidhinder niet toegenomen tussen 2012, 2014 en 2018 en afgenomen tussen 2018 en 2023.

Vliegbewegingen luchthaven Eindhoven (2012-2023)

Groei aantal vliegbewegingen

Het aantal vliegbewegingen op luchthaven Eindhoven is van bijna 30.000 per jaar in 2012 gegroeid naar ruim 46.000 in 2023. In 2023 zijn er ca. 4.000 vliegbewegingen meer dan in 2018.

Tussen 2019 en 2022 was er sprake van een tijdelijke afname in het aantal vliegbewegingen door de coronapandemie.

Bron: Rapport Geluidbelasting rondom Vliegbasis Eindhoven in 2023

Geluidhinder – type vliegverkeer

Ook militair vliegverkeer geeft veel geluidhinder

In 2023 is gevraagd naar de mate van hinder gerelateerd aan het soort vliegverkeer. Mogelijke antwoorden waren: 'geen', 'een beetje', 'veel' en 'heel veel'.

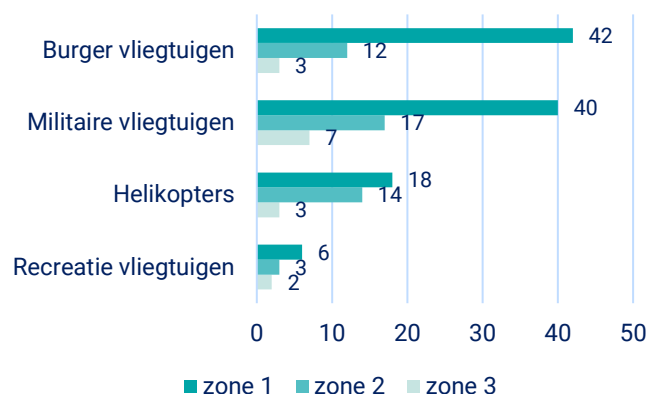
In zone 1 ervaart 42% (heel) veel hinder van burger vliegverkeer (grote toestellen, van luchtvaartmaatschappijen), 40% van militair vliegverkeer (grote toestellen, vrachtvliegtuigen) en 18% van helikopters.

In zone 2 ervaren meer mensen geluidhinder van militair vliegverkeer (17%) en helikopters (14%) dan van burger vliegverkeer (12%).

In zone 3 is de geluidhinder van alle typen vliegverkeer beperkt, maar het hoogst (7%) van militair vliegverkeer.

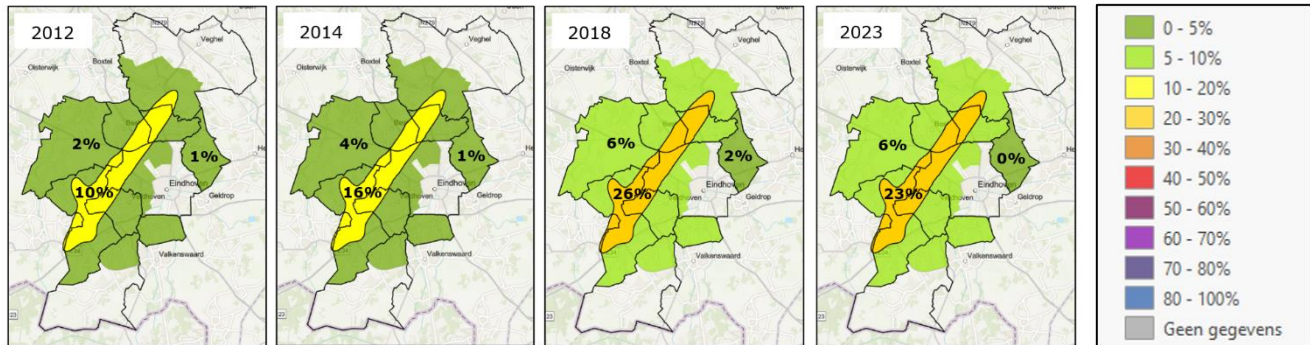
Recreatie vliegtuigen geven bij kleinere groepen inwoners (heel) veel hinder (2%-6%).

Aandeel inwoners met (heel) veel hinder naar type vliegverkeer per zone in 2023 (%)

Slaapverstoring vliegverkeer - trend

Aandeel inwoners met ernstige slaapverstoring door vliegverkeer naar zone per onderzoeksjaar

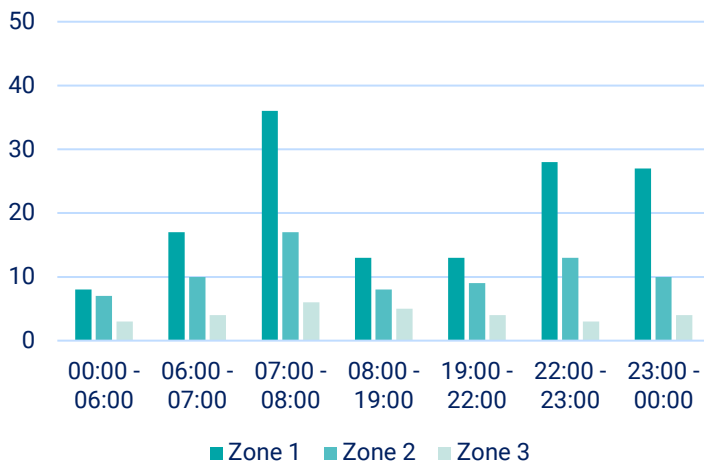

Ernstige slaapverstoring door vliegverkeer in 2023 vergelijkbaar met 2018

Ernstige slaapverstoring door het geluid van totaal vliegverkeer nam zowel in zone 1 als in zone 2 toe tussen 2012, 2014 en 2018. Tussen 2018 en 2023 is dit in beide zones niet verder toegenomen. In zone 3 is de slaapverstoring door totaal vliegverkeer niet meetbaar veranderd over de onderzoeksjaren.

Tijden van slaapverstoring - vliegverkeer

Aandeel inwoners met slaapverstoring door vliegverkeer naar zone en tijdstip van slaapverstoring in 2023 (%)

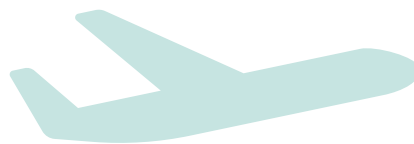

Meeste slaapverstoring in de ochtend en late avond

De meeste (lichte tot ernstige) slaapverstoring door vliegverkeer wordt in zone 1 aangegeven aan de randen van de dag: in de periode 7-8 uur (36%), 22-23 uur (28%), 23-24 uur (27%) en 6-7 uur (17%).

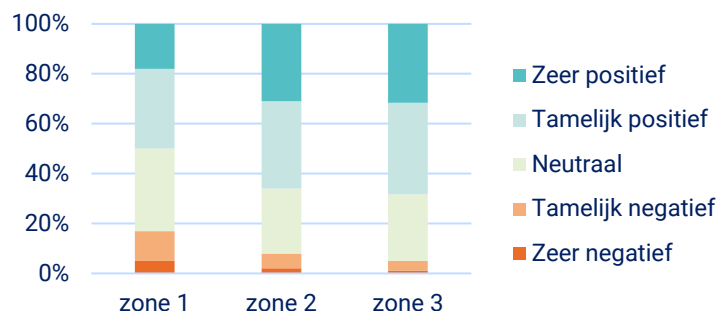
In zone 1 is de slaapverstoring tussen 6-7 uur en tussen 23-24 uur in 2023 lager dan in 2018.

Op luchthaven Eindhoven mogen starts en landingen alleen gepland worden tussen 7 en 23 uur. Dit geldt echter niet voor militair vliegverkeer.

Houding ten opzichte van luchthaven Eindhoven

Houding ten opzichte van luchthaven Eindhoven

Veel inwoners hebben een positieve houding

In zone 1 staat men minder positief tegenover de luchthaven (50%) dan in de zones 2 (66%) en 3 (69%). In 2023 is de houding ten opzichte van de luchthaven bijna hetzelfde als in 2012 en 2014. Het verschil is dat de groep 'neutraal' kleiner is geworden en de groep 'tamelijk positief' groter is geworden. In 2018 waren bewoners in alle zones het minst positief in vergelijking met de andere onderzoeksjaren.

73% staat positief tegenover vliegen voor vakantie vanaf Eindhoven

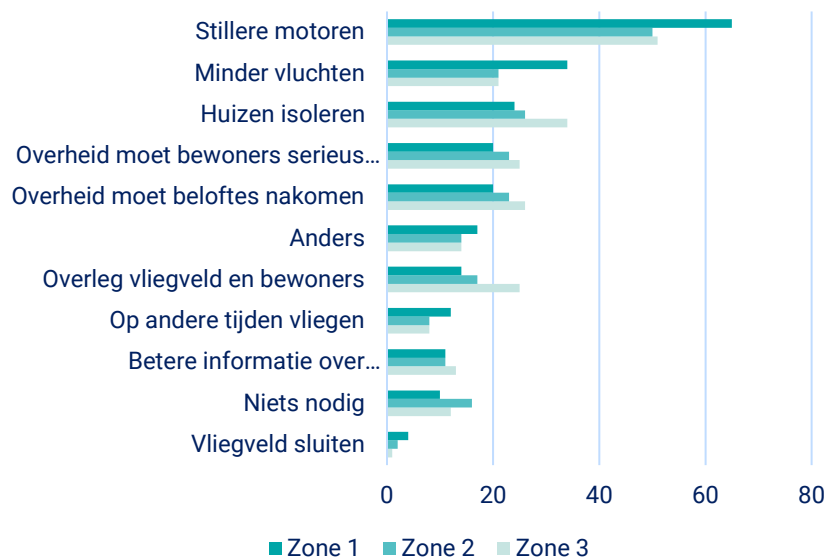
66% staat positief tegenover vliegen voor zaken vanaf Eindhoven

67% staat positief tegenover vliegen voor privébezoek vanaf Eindhoven

Mogelijke oplossingen voor hinder

Mogelijke oplossingen voor overlast luchthaven Eindhoven volgens inwoners (%)

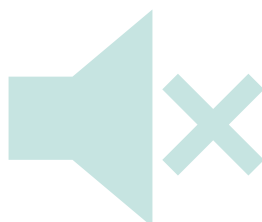

Stillere vliegtuigen gewenst

Ondervraagden konden maximaal drie oplossingen aankruisen voor het verminderen van mogelijke overlast door luchthaven Eindhoven. In alle zones is het vaakst voor 'stillere motoren' als oplossing gekozen. In zone 1 staat op de tweede plaats 'minder vluchten' en op de derde plaats 'huizen isoleren'. In zones 2 en 3 staat 'huizen isoleren' op plaats twee. Op plaats drie staat 'overheid moet beloftes nakomen'. Deze laatste oplossing scoort vrijwel gelijk met 'overheid moet bewoners serieus nemen'. Slechts weinig mensen in de drie zones kiezen voor 'vliegveld sluiten'.

Ten opzichte van 2012 en 2014 (niet gemeten in 2018) kozen in 2023 meer mensen voor 'minder vluchten', 'anders' en 'vliegveld sluiten'.

Minder mensen kozen in 2023 voor 'bewoners serieus nemen', 'beloftes nakomen', 'beter informatie' en 'niets nodig'.

Colofon

Bron: rapport 'Beleving leefomgeving rondom luchthaven Eindhoven - meting 2023'. GGD Brabant-Zuidoost en Hart voor Brabant, december 2024. Zie www.samenopdehoogte.nl en GGDleefomgeving.nl voor meer informatie over het vliegveld, je gezondheid en je leefomgeving.